

Crna Gora
GLAVNI GRAD
GRADONAČELNIK
Broj: 01-018/22-5232/1
Podgorica, 08. jun 2022. godine

Crna Gora
Pisarnica - Glavni grad - Podgorica

Primjeno: 09 06 2022				
Org. jed.	Jed. klas. tr.	Podn. broj	Priloga	Vrijed. to
02	016	/	-365	
		/22		

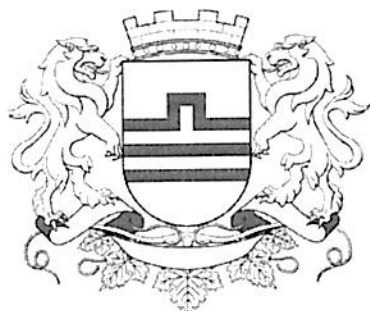
SKUPŠTINA GLAVNOG GRADA
PODGORICA

Na osnovu člana 58 stav 1 tačka 3 i 17 Zakona o lokalnoj samoupravi („Službeni list CG“, br. 2/18, 34/19, 38/20 i 50/22) i člana 100 stav 1 tačka 2 Statuta Glavnog grada („Službeni list CG - Opštinski propisi“, br. 8/19 i 20/21), podnosim **Informaciju o pripremljenosti turističke sezone u Glavnom gradu - Podgorica u 2022. godini.**

Za predstavnika predlagača prilikom razmatranja Informacije u Skupštini Glavnog grada i njenim radnim tijelima, određen je **Zekerija Fetić**, v.d. sekretar Sekretarijata za podršku biznis zajednica.

GRADONAČELNIK,
dr. Ivan Vuković

GLAVNI GRAD PODGORICA
Sekretarijat za podršku biznis zajednici

**INFORMACIJA O PRIPREMLJENOSTI TURISTIČKE SEZONE U GLAVNOM
GRADU PODGORICI U 2022. GODINI**

Podgorica, maj 2022. godine

I UVOD

Programom rada Skupštine Glavnog grada Podgorice za 2022. godinu planirana je izrada *Informacije o pripremljenosti turističke sezone u Glavnom gradu Podgorici u 2022. godini*. Cilj izrade Informacije je da se prezentuju rezultati ostvareni kroz turističku djelatnost, aktivnosti organa uprave i pojedinih subjekata direktno ili indirektno uključenih u turističke tokove.

Prilikom izrade predmetne informacije korišćeni su zvanični podaci MONSTAT-a Centralne banke CG, izvještaji društava i organa Glavnog grada, preduzeća i drugih subjekata koji su prepoznati kao bitni učesnici u odvijanju turističke sezone.

Aktivnosti koje se preduzimaju u oblasti turizma, usmjerene su ka postizanju zajedničkih ciljeva u oblasti turizma na ostvarivanju afirmacije Podgorice, kao specifične turističke destinacije koja treba da prevaziđe status tranzitnog turističkog mjesta i da kroz kvalitetnu ponudu dobije adekvatno mjesto u turističkom proizvodu Crne Gore.

2020.godina, je godina pandemije COVID -19, restriktivnih epidemioloških mjera i zatvorenosti države. Sektor turizma kao jedan od prioritetnih sektora u razvoju Crne Gore i jedan od ključnih generatora rasta i zaposlenosti, najteže je pogođen pandemijom, o čemu govore i statistički podaci.

Turistička sezona 2021. sa ostvarenim brojem dolazaka od 95.723 i 196.612 noćenja, kako sa aspekta fizičkih pokazatelja tako i finansijskih rezultata bila je upola (51%) slabija od rekordne 2019.godine.

Ova, 2022. godina će biti vanredna godina sa brojnim izazovima, s obzirom da je rat u Ukrajini izazvao veliku političku nesigurnost i finansijsku nestabilnost širom svijeta, koja se direktno odrazila ne samo na turizam, već i na sve segmente poslovanja.

Uzevši u obzir da je turizam izuzetno osjetljiva privredna grana koja prometno reaguje na sva krizna dešavanja, za očekivati je da aktuelna politička kriza između Rusije i Ukrajine, tj. ratna dešavanja na teritoriji Ukrajine, negativno utiču na globalne turističke trendove. Ovo znači da u periodu, dok se turizam još uvijek oporavlja od posljedica pandemije Covid19, istovremeno se suočava i sa novom krizom čije se reperkusije na turizam u ovom trenutku ne mogu preciznije predvidjeti.

ANALIZA OSNOVNIH FIZIČKIH POKAZATELJA RAZVOJA TURIZMA GLAVNOG GRADA

U analizi fizičkih pokazatelja daćemo :

- pregled kvalitativnih i kvantitativnih podataka o efektima turističke sezone 2021. godine i
- rekordne pokazatelje u proteklom razdoblju

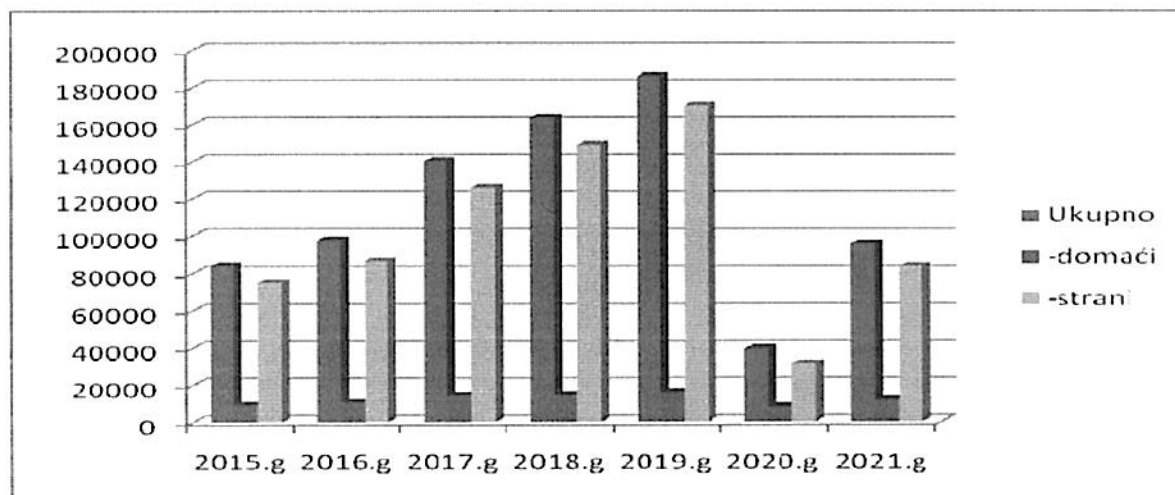
Rezimirajući rezultate turističke sezone 2021. godine u kontekstu vanrednih okolnosti u kojima se odvijala sezona, ostvareni su dobri rezultati. Prema zvaničnim podacima Uprave za statistiku – MONSTAT (Tabela br. 1), u Glavnom gradu u 2021. godini ostvareno je ukupno (kolektivni i individualni smještaj) 95.723 dolazaka turista, odnosno 140,8% više u odnosu na 2020. godinu i ostvarenje od 51% u odnosu na rekordnu 2019. godinu. U istom periodu realizovano je 196.612 noćenja, odnosno 137,74% više u odnosu na 2020. godinu i ostvarenje od 63,3% u odnosu na 2019. godinu. Od ukupnog broja noćenja 86,30% ostvarili su strani, a 13,70% noćenja ostvarili su domaći turisti.

Tokom 2021. godine registrovan je dolazak 12.049 domaćih gostiju, što predstavlja povećanje od 44,69% u odnosu na 2020. godinu i ostvarenje od 76,04% u odnosu na 2019. godinu. Ostvareno je 26.934 noćenja domaćih gostiju što predstavlja povećanje od 55,62% u odnosu na 2020. godinu i ostvarenje od 79,83% u odnosu na 2019. godinu, uz prosječno zadržavanje turista od 2 dana.

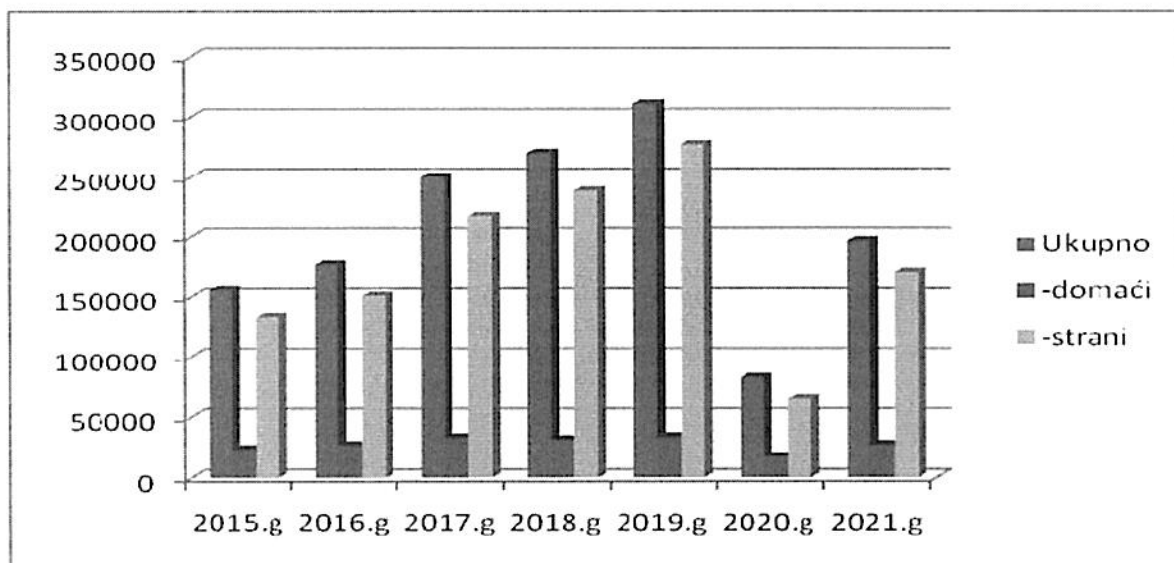
Tabela 1. Turistički promet u Glavnom gradu 2015.-2021 (ukupno)

<i>Posjetioci</i>	Podgorica 2015.g	Podgorica 2016.g	Podgorica 2017.g	Podgorica 2018.g	Podgorica 2019.g	Podgorica 2020.g	Podgorica 2021.g
Ukupno	84078	97427	140392	163781	186207	39752	95723
-domaći	9207	10910	14313	14618	15845	8327	12049
-strani	74871	86517	126079	149163	170362	31425	83674
Noćenja							
Ukupno	155410	177191	250129	269618	310593	82701	196612
-domaći	23168	26490	32832	31050	33735	17307	26934
-strani	132242	150701	217297	238568	276858	65394	169678

Izvor: Monstat

Grafik 1: Broj turista u Glavnom gradu 2015.-2021

Grafik 2. Broj noćenja u Glavnom gradu 2015.-2021

Ostvareni broj dolazaka u Glavnom gradu u 2021. godini čini 5,73% od ukupnog broja dolazaka u Crnu Goru, a učešće Glavnog grada u ukupnom broju noćenja je 2%.

Od ovog broja, u individualnom smještaju u Glavnom gradu u 2021.godini ostvareno je 3 986 dolazaka turista, od čega stranih 3 768 i domaćih 218. Oni su ostvarili 13 450 noćenja (13 160 noćenja su ostvarili strani turisti, a samo 290 domaći).

Tabela 2. Dolasci i noćenja turista prema vrsti smještajnih objekata u 2021.god

	Dolasci turista			Noćenja turista		
	Ukupno	Domaći	Strani	Ukupno	Domaći	Strani
PODGORICA	95723	12049	83674	196612	26934	169678
Objekti kolektivnog smještaja	91737	11831	79906	183162	26644	156518
Hotel	63851	9377	54474	119953	21836	98117
Garni hotel	9873	762	9111	22739	1324	21415
Mali hotel	12156	1158	10998	29195	2618	26577
Boutique hotel	5857	534	5323	11275	866	10409
Individualni turistički smještaj	3986	218	3768	13450	290	13160

Izvor: Monstat

Od ukupnog broja noćenja ostvarenog u Glavnom gradu u 2021.godini, u hotelima je ostvareno 66,7% dolazaka i 61,01% noćenja. Najmanje noćenja je ostvareno u u individualnom smještaju (6,8%).

Što se tiče inostranog turističkog prometa, i ove godine, najviše noćenja ostvarili su turisti iz Srbije (28763), zatim Turske (9838), BiH (8205), Azije (23180), Rusije (7205), Hrvatske (6672), Njemačke (6604) Albanije (5691) itd.

Tabela 3. Dolasci i noćenja turista prema zemlji pripadnosti gostiju u 2021.god

Zemlja pripadnosti gostiju	Dolasci	Noćenja
Podgorica	95723	196612
Crna Gora	12049	26934
Inostranstvo	83674	169678
Evropa	69820	134570
Srbija	14918	28763
Albanija	4528	5691
Turska	4322	9838

BiH	4137	8205
Azija	8339	23180
Hrvatska	4094	6672
Rusija	3648	7205
Njemačka	3561	6604

Izvor: Monstat

Prema zvaničnim podacima MONSTAT-a, za prva tri mjeseca 2022. godine, Glavni grad posjetilo je 18.983 turista, što je za 68,8% više u odnosu na isti period prošle godine, a ostvareno je 41.610 noćenja, ili za 70,7% više u odnosu na uporedni period 2020. godine.

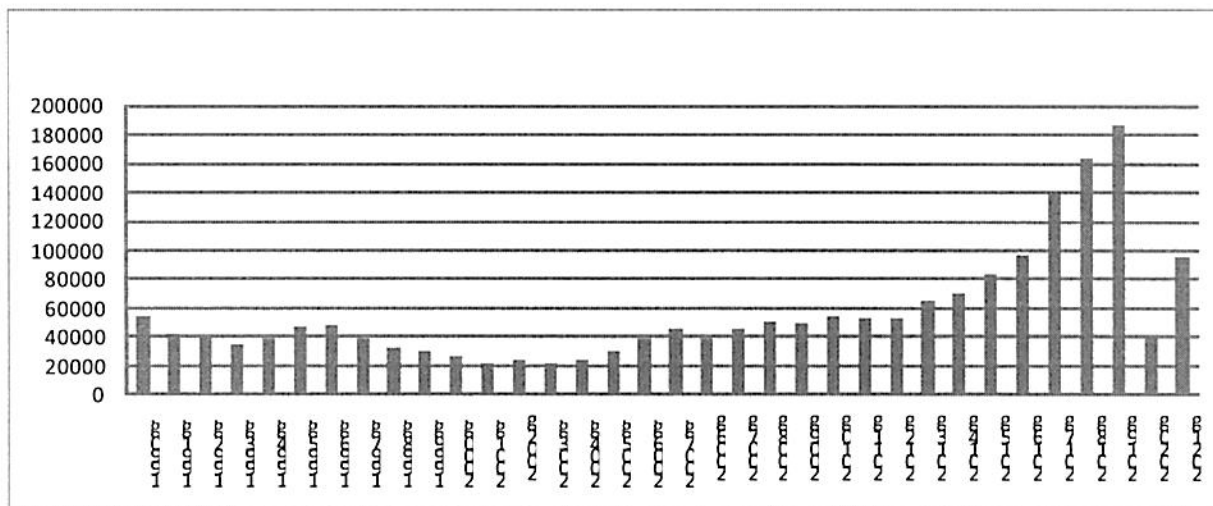
Tabela 4. Dolasci i noćenja turista u kolektivnom smještaju za I kvartal 2022.godine

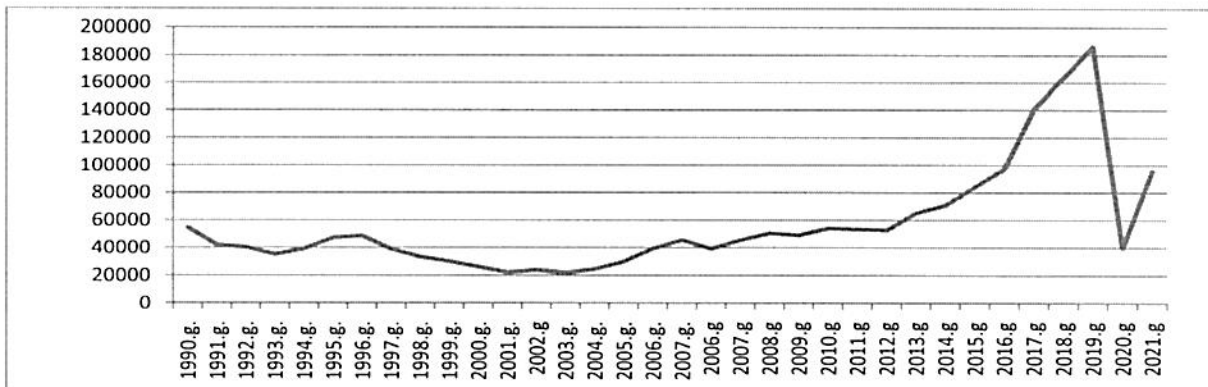
	Dolasci CG	Dolasci Glavni grad	Noćenja CG	Noćenja Glavni grad
Januar	19 677	4 158	55 391	9 723
Februar	25 225	6 439	66 265	13 013
Mart	38 970	8 386	106 251	18 874
ØI-III 2021	12 856	3 748	31 938	8 126
ØI-III 2022	27 957	6 328	75 969	13 870
I-III 2022/I-III 2021	217,5	168,8	237,9	170,7

Izvor: Monstat

Od ukupnog broja turista, najveći broj bio je iz zemalja regiona (Srbije, Hrvatske, BiH) kao i iz Albanije, Njemačke, Francuske, Italije, Turske, Ruske Federacije, i udaljenijih područja poput Japana, Australije, SAD.

Prema podacima Uprave za statistiku (Monstata) Glavni grad je 1990. godine ostvario 54 764 dolazaka turista, od čega 43843 domaćih i 10921 stranih. Sve do 2013.godine, to je bila ubjedljivo najuspješnija godina po broju dolazaka i noćenja. U 2013.godini u Glavnom gradu ostvareno je 65136 dolazaka i od tada imamo uzlazni trend dolazaka i noćenja, tako da je 2019. godina rekordna sa ostvarenih 186 207 dolazaka i 310 593 noćenja (u kolektivnom smještaju).

Grafik 3. Dolasci turista u Glavni grad u periodu 1990-2021.godine

Promet turista i prihodi od stranih turista na najbolji način oslikavaju stanje u turizmu.

Tabela 5. Prihodi od turizma za period 2011-2021. godine u mil. Eura

	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Glavni grad	10,0	11,1	12,6	14,8	16,8	25,5	28,1	30,9	6,9	15,5
Crna Gora	633.6	656.2	671.5	804,1	821,5	894,8	970,4	1.086,1	139,9	751
Učešće %	1,58	1,70	1,87	1,85	2,05	2,85	2,90	2,85	4,90	2,07

Izvor: Centralna banka CG (* Procjena prihoda od turizma)

Glavni grad je u 2021. godini, prema procjeni Centralne banke Crne Gore, ostvario prihod od inostranih turista u iznosu od 15 536 976 eura, što je povećanje u odnosu na 2020. godinu za 124,6%, a u odnosu na 2019. ostvareno je upola manje.

UGOSTITELJSKI KAPACITETI GLAVNOG GRADA

Smještajni i ugostiteljski kapaciteti zaokružuju turističku ponudu Glavnog grada. Smještajna ponuda Podgorice danas je okosnica njegovog turističkog razvoja, pri čemu je najvažnija njegova hotelska ponuda. Podgorica raspolaže sa smještajnim kapacitetima u komercijalnim smještajnim objektima sa 2691 kreveta. Od tog broja kreveta, koliko ih grad nudi u hotelima, skoro 80% (79,3) ili 2134 kreveta je u hotelima najviših kategorija (sa 5 i 4 zvjezdice), dok je 20,0% u hotelima sa 3 zvjezdice. Po broju soba i ležaja dominiraju hoteli sa 4 zvjezdice (612 soba i 1514 ležaja) dok hoteli niže kategorije (1*) učestvuju sa 0,7% ukupnog broja ležaja.

Tabela 6. Struktura hotela po kategorijama

Podgorica	Broj ugostiteljskih objekata	Broj soba	Broj apartmana	Broj ležaja kreveta
UKUPNO	45	1117	216	2691
5*****	4	264	40	620
4****	20	612	140	1514
3***	19	233	35	539
2**	0	0	0	0
1*	2	8	1	18

Izvor: Ministarstvo ekonomskog razvoja

Tabela 7. Kategorisani hoteli

Kategorizacija hotela	Broj hotela	Učešće %
*****	4	8,9
****	20	44,4
***	19	42,2
**	0	-
*	2	4,4
Ukupno	45	100

Izvor: Ministarstvo ekonomskog razvoja

Prema zvaničnim podacima u Crnoj Gori je tokom prethodne decenije povećan broj smještajnih kapaciteta u hotelima kao najvažnijem segmentu smještajne ponude. Naime, u 2010. godini bilo je 309 registrovanih hotela i sličnih objekata (kolektivni smještaj), a u 2019. godini 406 objekata, što predstavlja rast od 30,8%. Ukoliko se uporede 2017. i 2019. godina bilježi se rast od 8,9% u smještajnim kapacitetima u kolektivnom smještaju (od 2017. godine MONSTAT po novoj metodologiji objavljuje podatke samo za kolektivnismještaj):

Analizirajući strukturu kolektivnog smještaja po regionima, u periodu od 2010. do 2019.godine može se konstatovati da je najveći rast broja objekata zabilježen u središnjem region i to za 79,4 %, a kada je riječ o broju ležajeva taj rast iznosi 53,6%, uz napomenu da je u ovom regionu u 2010. godini bilo najmanje objekata u odnosu na ostale regione, tj. svega 34 objekta.

Ako uporedimo strukturu smještajnih kapaciteta Glavnog grada sa 2016.godinom, zaključujemo da se promijenila struktura hotela po kategorijama a i broj soba je značajno porastao. U 2016. u Glavnom gradu je bio jedan hotel sa 5 zvjezdica, imao je 28 soba i 56 ležajeva. Danas imamo 4 hotela sa 5*, koji raspolažu sa 264 sobe i 620 ležajeva. U odnosu na 2016.godinu isti je broj hotela sa 4* - 20, ali je povećan broj soba na 612, dok je broj ležaja povećan sa 1228 na 1516. Znači da je zahvaljujući kvalitativnoj rekonstrukciji privatizovanih hotela i izgradnjom novih, došlo do revitalizacije hotelijerstva u Podgorici. Ako uporedimo komercijalne smještajne kapacite Glavnog grada, sa smještajnim kapacitetima drugih gradova u Crnoj Gori, dolazimo do zaključka da se Glavni grad nalazi na drugom mjestu, sa Herceg Novim, po broju hotela, dok se po broju ležaja u hotelima nalazi na petom mjestu.

Podaci idu u prilog činjenici da se u Podgorici radi uglavnom o gradskom hotelijerstvu, sa tipičnim karakteristikama biznisa gradskih hotela (cjelogodišnje poslovanje, orijentacija na poslovne goste, nešto više stope godišnje popunjenosti i veće cijene nego u drugim regijama Crne Gore) te, bez obzira na činjenicu da sezonska koncentracija prometa tokom ljetnjeg perioda i dalje ostaje karakteristika pretežnog dijela hotela u Crnoj Gori, to nema uticaja na posjete gostiju Glavnom gradu.

Tabela br. 8: Struktura kolektivnog smještaja po Regionima Crne Gore

	2010.godina		2019.godina	
	broj objekata	broj ležaja	broj objekata	broj ležaja
Primorski region	225	36.213	291	41.818
Središnji region	34	2.639	61	4.054
Sjeverni region	50	2.522	53	2.965
Ukupno	309	41.374	406	48.837

Izvor: Uprava za statistiku (Monstat), obrada MER

AKTIVNOSTI TURISTIČKE ORGANIZACIJE PODGORICE

Program rada TOP-a za 2022. godinu temeljiće se na sprovođenju promotivnih, manifestacionih, edukativnih, sajamskih i drugih aktivnosti.

Saradnja TOP-a sa privredom i drugim institucijama

Imajući u vidu značaj podsticanja domaćeg turističkog prometa i u 2022. godini TOP će intenzivirati saradnju sa lokalnom turističkom privredom na osmišljavanju i sprovođenju zajedničkih aktivnosti, s ciljem afirmacije domaćih turističkih kapaciteta.

Kontinuirana saradnja s podgoričkim privrednicima (ugostiteljima, hotelijerima, agencijama, suvenirnicama, trgovinama...), te onima koji na posredan ili neposredan način kreiraju turističku ponudu grada, ogleda se i kroz besplatnu promociju sadržaja i ponude, u okviru dostupnih kanala komunikacije i promotivnog materijala Turističke organizacije. Iniciraće saradnju i kroz brojne akcije, aktivnosti i manifestacije koje planiraju tokom cijele godine.

TOP nastavlja saradnju s institucijama kulture grada, u cilju usaglašenosti programa dešavanja i bolje promocije događaja.

EU projekti

TOP je u junu 2021. godine ostvarila partnerstvo na projektu Emblematic Plus, koji je financiran iz sredstava regionalne saradnje sa Interreg MED. Projekat se odnosi na valorizaciju Komova, izrađen je eko itinerer za Regionalni park Komovi i promotivni štampani materijal.

Implementacija Projekta traje 13 mjeseci, pa se krajem juna tekuće godine očekuje njegova finalizacija.

Planirane manifestacije u 2022. godini

Shodno Programu rada Turističke organizacije Podgorice za 2022. godinu, predviđeno je organizovanje gastro manifestacija, s ciljem prezentacije tradicionalnih proizvoda podgoričkog regiona i tematskih manifestacija, s ciljem afirmacije određenih lokaliteta u gradu.

TOP, između ostalog, bavi se organizacijom događaja i manifestacija, koji plijene pažnju publike (sugradana, turista) i medija, te ostaju zabilježena u sjećanju, ali i u medijima, na internetu. Manifestacije se uglavnom planiraju za dane vikenda, kad nema nekih značajnijih događanja u gradu. Osmišljavanjem manifestacija i događaja želi se dugoročno postići cilj zadržavanja turista duže u gradu, čime bi povećali broj ostvarenih noćenja na godišnjem nivou.

Tradicija ukusa (kontinuirano) – Manifestacija se organizuje u saradnji s podgoričkim ugostiteljima, na različitim gradskim lokalitetima, u cilju isticanja kulturno-istorijskih lokaliteta i bogate gastro ponude Glavnog grada.

Slikamo Podgoricu (april) – U Podgoričkom parku, u saradnji sa likovnim umjetnicima, TOP je organizovao likovnu sekciju za sve zainteresovane.

Cvijeće cvijeću (april) – U Njegoševom parku, u susret ljetnjoj turističkoj sezoni, organizovana je manifestacija humanitarnog karaktera, na način što su dijeljene sadnice i baštensko cvijeće, a prikupljena sredstva donirana su podgoričkoj Dječijoj kući.

Podgorički salon vina (maj) - Jedinstven događaj posvećen promociji vinske kulture Podgorice, gdje se predstavilo preko 20 lokalnih vinarija i 150 vinskih etiketa.

Svi plešemo (maj - kontinuirano) – Na Sastavcima, Rimskom i Argentinskom trgu, u saradnji sa plesnim klubovima, biće organizovane plesne večeri.

Joga u prirodi (jun) – U podgoričkim parkovima, u saradnji sa udruženjima i instruktorima joge, biće obilježen Svjetski dan joge i promovisani zdravi stilovi života.

Ljeto i moda (jul) – Kod univerzitetskog parka, u saradnji s podgoričkim vlasnicima butika, promocija svjetskih modnih brendova i grada kao šoping destinacije.

Ajmo na Moraču (avgust) – U saradnji sa Sekretarijatom za kulturu i sport Glavnog grada organizuje se ova manifestacija nekoliko godina zaredom, u cilju promocije rijeke Morače, kao prirodno očuvanog potencijala Podgorice i vraćanja sugradana na plaže. Program će se upotrijebiti sportsko-rekreativnim sadržajima (vožnja kajaka, šlaufijada), te muzičko-zabavnim i umjetničkim programom.

Tematski bal pod maskama (septembar) – Organizuje se u skladu sa temom svake godine na različitoj lokaciji, u cilju promocije kulturno istorijske baštine Glavnog grada.

Veče koštanja i vina (decembar) – Na Trgu nezavisnosti, biće organizovana manifestacija, u saradnji s lokalnim proizvođačima i vlasnicima vinarija, gdje će posjetioci moći da konzumiraju pečene koštanje i kuvano vino.

Biramo najbolje u turizmu i ugostiteljstvu (decembar) - Više od tri decenije nagraduju se pojedinci i kolektivi, koji su svojim radom doprinijeli obogaćivanju turističke ponude Glavnog grada, te se na taj način podstiču i ostali da unapreduju, kako svoje poslovanje, tako i lične i profesionalne vještine.

Podgorička noć (decembar) – U čast proslave Dana oslobođenja grada, organizuje se tradicionalna manifestacija kulturno – zabavnog karaktera, gdje se kroz cjelovečernji program predstavlja duh stare Podgorice, uz tipičnu podgoričku kuhinju, muziku i humor.

SAJAMSKI NASTUPI

Turistička organizacija Podgorice je u saradnji sa NTOCG i lokalnim turističkim organizacijama, u cilju predstavljanja ponude Glavnog grada, uzela učešće na sajmovima i B2B sastancima u Pragu, Beogradu, Parizu, Lionu, Istanbulu, kao i regionalnoj ROAD SHOW kampanji, u cilju promocije ljetnje turističke sezone – Prištini, Tirani, Skoplju, Beogradu, Novom Sadu, Sarajevu, Mostaru i Trebinju..

STUDIJSKE POSJETE I PROMOTIVNI IZLETI

Turistička organizacija Podgorice kontinuirano dostavlja promotivni materijal i organizuje izlete do svih atraktivnih turističkih lokaliteta za turističku privredu (hotelijere, agencije, vodiče), u cilju boljeg upoznavanja ponude, kako bi turistički poslenici mogli dodatno animirati svoje goste i na taj način uticati na produženje boravka turista u gradu.

Planiran je nastavak saradnje sa NTOCG, kada je riječ o studijskim posjetama predstavnika agencija, tur-operatora, novinara Crnoj Gori, kao i organizovanje promotivnih izleta za druge turističke poslenike grada i školsku populaciju, a sve u cilju predstavljanja ljepota i potencijala Podgorice.

PROMOTIVNE AKTIVNOSTI

Novi logotip

Turistička organizacija Podgorice dobila je novi vizuelni identitet, čime je započela i kompletnu izmjenu promotivnih kataloga i drugog štampanog i video materijala (mape, brošure, info table, video spot...).

Info punktovi

Tokom cijele godine Turistička organizacija Podgorice ima organizovan rad na dva mjesta u centru grada, gdje se pored redovnih administrativnih poslova pružaju sve vrste turističkih, servisnih i drugih informacija posjetiocima. Pored navedenog, svakog radnog dana i subotom, radi se prijava boravka turista, po sistemu RB 90.

Usljed povećanog prometa tokom turističke sezone, na najfrekventnijim lokacijama u gradu, Turistička organizacija Podgorice otvara dodatne info punktove (na autobuskoj-željezničkoj stanici, aerodromu „Podgorica“) a uz rad postojeća dva info punkta u centru grada, turisti mogu na više lokacija dobiti sve neophodne turističke, servisne i druge informacije.

PR i medijsko oglašavanje

Promociju destinacije, pored domaćih sredstava informisanja, sve više vršimo i putem regionalnih i inostranih magazina, te ovaj vid promocije smatramo izuzetno značajnim i ubuduće ćemo ga unapređivati.

U prilog tome govori i činjenica da se kontinuirano organizuju studijske posjete i osmišljavaju programi za brojne novinare, urednike, dopisnike i istraživače specijalizovanih magazina i televizijskih kuća.

Turistička organizacija Podgorice i u 2022. godini promovije potencijale Glavnog grada Podgorice u inostranim onlajn i štampanim magazinima.

Društvene mreže

U Turističkoj organizaciji Podgorice svakodnevno se koriste društvene mreže za promociju destinacije putem online kanala komunikacije, pa je svakodnevnim objavama na Facebook i Instagram nalozima predstavljala sve atrakcije, lokalitete i aktuelnosti iz grada.

Sve veća popularnost društvenih medija rezultira time da gotovo svi društvene mreže koriste za prenošenje impresija drugim korisnicima. Povezanost tehnologije i putovanja jača je nego ikad jer korisnici upravo putem ovih medija promovisu i destinaciju dijeljenjem slika, zapisa, pozitivnih i negativnih iskustava.

Cilj u narednom periodu je da se unapređuje komunikacija putem društvenih mreža, koje su definitivno postale jedno od najjačih sredstava promocije, komunikacije i informisanja. Aktivnosti TOP biće usmjerene na povećanju vidljivosti i aktivnosti na relevantnim digitalnim kanalima, animiranju potencijalnih gostiju da istražuju sadržaje i u konačnom njihov dolazak u destinaciju.

Nastavlja se s ažuriranjem sadržaja na zvaničnom sajtu Turističke organizacije Podgorice www.podgorica.travel, o manifestacijama, festivalima, izložbama, predstavama i drugim gradskim dešavanjima i aktuelnostima, ali i novim fotografijama. Takođe, na interaktivnim panelima ažuriraju se informacije o uslugama, turističkim atrakcijama, tematskim turama, itinererima, resursima, servisnim informacijama i dr.

PROBLEMI, NEDOSTACI I IZAZOVI

Suzbijanje sive ekonomije

Turistička organizacija Podgorice ima kontinuiranu saradnju sa nadležnim gradskim službama u cilju suzbijanja sive ekonomije (nelegalni izdavaoci privatnog smještaja), kao i sa Ministarstvom unutrašnjih poslova – odsjek za strance, u cilju razmjene neophodnih informacija prilikom prijave boravka turista.

U saradnji sa Sekretarijatom za podršku biznis zajednici, u planu je pokretanje marketing kampanje u cilju legalizacije privatnog smještaja i predstavljanja jednostavnih procedura u tom pravcu.

Turistička organizacija Podgorice intenzivirala je saradnju sa Upravom lokalnih javnih prihoda, a u vezi sa evidencijom obveznika plaćanja članskog doprinosa i efikasnije naplate jednog od najznačajnijih prihoda Turističke organizacije.

FINANSIJSKI POKAZATELJI

Planirani prihodi TOP zasnivaju se na prihodu po osnovu naplaćene boravišne takse, članskog doprinosa, sponzorstava, sredstava iz budžeta Glavnog grada, u skladu sa posebnim programima.

Od boravišne takse u 2022. godini planiran je prihod 237.000,00 eura, odnosno 24% više u odnosu na realizaciju u 2021. godini.

Tokom 2021. godine ostvarena je rekordna naplata članskog doprinosa, zbog pojačane kontrole i evidencije obveznika koji podliježu plaćanju ove vrste takse, a koji su godinama imali dugovanja.

S tim u vezi, 2022. godine očekuje se blagi pad prihoda od 5%, po osnovu članskog doprinosa ili 214.000,00 eura.

Ukupan planirani prihod TOP-a u 2022. godini je 451.000,00 eura ili 8% više u odnosu na godinu ranije.

Tabela br.9: Uporedni podaci o prihodima od boravišne takse i članskog doprinosa u prva četiri mjeseca 2021. i 2022. godine s indeksom promjena

R.B.	PRIHODI PO VRSTAMA	Jan-Apr 2021. (€)	Jan-Apr 2022. (€)	Jan-Apr INDEX 22/21
1.	Boravišna taksa	53.407,18	67.237,18	125
2.	Članski doprinos	24.126,28	93.946,29	289
3.	UKUPNO	77.533,46	161.183,47	207

Izvor: Turistička organizacija Glavnog grada Podgorice

U prva četiri mjeseca tekuće godine ostvaren je prihod po osnovu boravišne takse u iznosu od 67.237,18 eura, što je u odnosu na uporedni period 2021. godine povećanje od 25%. Za posmatrani period 2022. godine ostvaren je prihod po osnovu članskog doprinosa u iznosu od 93.946,29 eura, što je u odnosu na prva četiri mjeseca 2021. godine povećanje od 289%. Ukupan prihod TOP-a po ova dva osnova u prva četiri mjeseca je 161.183,47 eura, što je u odnosu na uporedni period 2021. godine povećanje od 107%.

Rashodi TO Podgorice odnose se na: trošak za informativno promotivnu i izdavačku djelatnost, organizaciju manifestacija, projekte u turizmu, administrativne rashode i kancelarijske troškove.

AKTIVNOSTI ORGANA UPRAVE, PRIVREDNIH DRUŠTAVA I USTANOVA GLAVNOG GRADA NA PRIPREMI TURISTIČKE SEZONE

Odlukom o budžetu Glavnog grada Podgorice za 2022.godinu planirano je da se privrednim društvima, čiji je osnivač Glavni grad, usmjere sredstva za javnu funkciju u iznosu od 9,76 mil eura. Ulaganje sredstava za održavanje javne funkcije, odnosno za održavanje javne čistoće, gradskog zelenila, stambenog fonda, kanalizacione mreže, doprinose poboljšanju uslova života i rada u Glavnom gradu, a samim tim i unapređenju turističke ponude.

Najznačajnije investicije koje će doprinijeti poboljšanju turističke ponude u 2022.godini su: Uređivanje i opremanje lokacija, izgradnja saobraćajnica i mostova. Izgradnja saobraćajnice Trešnjica-Mataguži, Rekonstrukcija magistralnog puta Pgd-Tuzi, Rekonstrukcija magistralnog puta M18, Izgradnja pristupne saobraćajnice Ulice 5, Izgradnja Bulevara V.Branta, Trg Božane Vučinić, Izgradnja kružne raskrsnice kod Katoličke crkve u Tuzima, Izgradnja i opremanje Gradskog pozorišta, Adaptacija Kuslove kuće i dr.

Programi privrednih društava, osnovanih za obavljanje komunalnih djelatnosti, su koncipirani na realnim pretpostavkama i sa ambicijom da ostvare potreban nivo komunalnih usluga u gradu, po obimu i kvalitetu, da obezbijede određena investiciona ulaganja u objekte komunalne infrastrukture i opremu za rad, sa ciljem stvaranja uslova stalne funkcionalne sposobnosti komunalnih objekata i uređaja.

Saglasno programima rada, tokom 2022.godine, planirano je preduzimanje sljedećih aktivnosti:

Tokom 2022.godine „Čistoća“ d.o.o. će obavljati poslove i aktivnosti iz domena osnovnih djelatnosti, koji su od javnog interesa i isti predstavljaju jedan od važnijih segmenata obavljanja komunalnih djelatnosti, čijim se izvršavanjem u kontinuitetu i kvalitetom rada doprinosi očuvanju i zaštiti životne sredine, kao i stvaranju boljih uslova života i rada na prostoru Glavnog grada Podgorice.

Posao koji Drštvo obavlja, obuhvata: sakupljanje, transport i odlaganje komunalnog otpada i održavanje čistoće javnih površina na teritoriji Glavnog grada i Opštine u okviru Glavnog grada Golubovci, kao i sakupljanje i promet sekundarnih sirovina, zbrinjavanje i tretman napuštenih kućnih ljubimaca i održavanje javnih toaleta.

Planirano je da se i tokom 2022.godine sprovede projekat javnog rada “Neka bude čisto” kojim se realizuju poslovi održavanja čistoće javnih površina duž prilazno-izlaznih saobraćajnica Glavnog grada, što će značajno povećati čistoću šireg prostora teritorije Glavnog grada i Opštine u okviru Glavnog grada Golubovci.

Ovim javnim radom tretiraće se sledeći magistralni pravci: Podgorica-Kolašin, Podgorica-Vranjina, Cetinjska magistrala – od Carevog laza do Podgorice, Nikšićka magistrala-od Bandića do Podgorice, magistralni pravac Podgorica-Tuzi-od Božaja do Podgorice i magistralni pravac Podgorica-Kučić. Ovi poslovi, od posebnog značaja su u jeku turističke sezone kada Podgorica predstavlja tranzitnu trasu između sjevera i juga Crne Gore.

Takode, tokom ljetnih mjeseci, planirano je pojačano održavanje javne higijene brda Gorica i Ljubović, kao i gradskih plaža: Momiška, Galeb, Sastavci i Vranjske njive-Rogami.

„Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Podgorica, svoju osnovnu djelatnost, koja je od javnog interesa i predstavlja nezamjenjiv uslov života i rada gradana, obavlja uspješno. Kontinuirano i kvalitetno snabdijeva potrošače Glavnog grada (sa prigradskim i seoskim naseljima), opštini u okviru Glavnog grada Golubovci i Opštini Tuzi i dio Opštine Danilovgrad pitkom vodom.

Posebna pažnja se poklanja uređenju i održavanju zona i pojaseva zaštitnih reona svih vodoizvorišta, koja imaju ograđene zone neposredne zaštite.

- U okviru vodoizvorišta Mareza u kontinuitetu se vrše aktivnosti koje imaju za cilj očuvanje kvaliteta sirove vode vodoizvorišta „Mareza“, posmatrano sa ekološkog aspekta, kao i obezbjeđenja ispravnosti fizičko-hemijskih i mikrobioloških karakteristika vode.
- Obezbjedenje vodoizvorišta fizičkom zaštitom. Objekti na Marezi, Zagoriču, Čemovskom polju i Upravna zgrada je pod 24 časovnim nadgledanjem uz obaveznu kontrolu ulazaka u zaštitne zone. Održavanje okolne vegetacije svih zaštitnih zona je permanentno, kako bi se izbjegle štete i opasnosti od ugrožavanja istih (požar, zagađenje i dr).

Pored aktivnosti na obezbjeđivanju dovoljnih količina vode i zaštiti vodoizvorišnih zona, DOO „Vodovod i kanalizacija“ veliku pažnju poklanja proširenju usluga vodosnabdijevanja i odvođenju otpadnih voda Glavnog grada.

U prvom kvartalu tekuće godine izvedeni su radovi koji su se odnosili na rekonstrukciju postojeće vodovodne mreže i poboljšanja sistema vodosnabdijevanja u Dajbabama.

Na seoskom području Glavnog grada kontinuirano se vrše aktivnosti na unapređenju i proširenju vodovodne mreže na području Lješanske nahije I Komana.

Nastaviće se sa aktivnostima na izgradnji sekundarne kanalizacione mreže u prigradskim naseljima gdje postoje primarni kolektori (Zagorič, Zlatica, Masline i dr.).U cilju poboljšanja sigurnosti vodosnabdijevanja u 2022.g. izvodiće se radovi na bušenju i opremanju bunara B6 u Zgoriču, kao i zamjeni pumpnog agregata i usponskog cjevovoda u bunaru B2 na vodoizvorištu Zagorič.

I u 2022.godini nastaviće se radovi na rekonstrukciji I izgradnji vodovodne mreže na području opštine u okviru Glavnog grada Golubovci.

U cilju obezbjeđenja urednog snabdijevanja potrošača, Društvo svakodnevno obavlja sledeće aktivnosti:

- internu analizu vode u Laboratoriji za vode;
- redovno održavanje crpnih stanica i bunara;
- redovno održavanje vodovodne mreže;
- zamjena armature u šahtovima i čišćenje šahtova;
- održavanje javnih česmi i gradskih fontana, koje su u nadležnosti ovog Društva i dr.

DOO „Vodovod i kanalizacija“ je zaduženo i za svakodnevno održavanje:

- mreže fekalne kanalizacije;
- Postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda;
- ulične mreže i kolektora atmosferske kanalizacije.

„Putevi“ d.o.o su u skladu sa usvojenim Programom rada za 2022. godinu planirali da u prvom polugodištu 2022.godine realizuju aktivnosti u ukupnoj vrijednosti od 1.769.050,00 eura, a u period 01.07.-30.09.2021.godine planira da realizuje aktivnosti u vrijednosti od 1.061.430,00 eura. Aktivnosti koje realizuje ovo preduzeće su:

- Investiciono održavanje opštinskih i nekategorisanih puteva na teritoriji Glavnog grada,
- Tekuće održavanje opštinskih i nekategorisanih puteva na teritoriji Glavnog grada,
- investiciono održavanje, putne mreže na području Opštine u okviru Glavnog grada Golubovci.
- Radovi na uređenju mikro lokacije 020-Ulica Vase Raičkoviča.

„Agencija za upravljanje zaštićenim područjima Podgorice“ ima za cilj da zaštiti, unaprijedi i očuva zaštićena područja na teritoriji Glavnog grada. Uspostavila je dobru saradnju sa lokalnom zajednicom i civilnim sektorom a puno rade na edukaciji i jačanju svijesti ljudi i institucija o značaju zaštićenih područja i njihovoj promociji. U ovoj godini formiraće se Rendžerska služba koja će biti na usluzi posjetiocima u zaštićenim područjima Glavnog grad (park prirode “Komovi”, park prirode “Rjeka Zeta”, spomenik prirodne pećine “Magara” i uskoro park šuma “Gorica”). Takođe, postaviće se i turistička signalizacija u zaštićenim područjima Glavnog grada i drugim područjima značajnim za zaštitu

„Parking servis“ u toku svojih redovnih aktivnosti tj.svakodnevno vodi računa o unapređivanju, održavanju i poboljšavanju, kao i tačnom informisanju, kako naših gradana, tako i gostiju koji borave u našem gradu ili su u tranzitu a potrebne su im usluge parking servisa. Parking servis postavlja i održava horizontalnu i vertikalnu signalizaciju, kako na opštim tako i na posebnim parkiralištima, inoviraju i održavaju garažne prostore, inoviraju i održavaju posebna parkirališta, redovno obavljaju kontakt sa zaposlenima kako bi svojom profesionalnom uslugom strpljenjem i ljubaznošću, kako sa građanima Podgorice, tako i sa gostima koji su došli da posjete naš grad ili su se na kratko zadržali, pomogli da se lakše i brže informišu, kao i da im boravak u našem

gradu bude što prijatniji, redovno prate dešavanja u okruženju koja se tiču tehničkih promjena i trude se da ih primijene i isprate u skladu sa svojim mogućnostima.

U prvom kvartalu 2022.g. izvršena je adaptacija I rekonstrukcija građe u ul.Novaka Miloševa gde je utrošeno 162.000,00 e..Takode u ovom period postavljene su info led table koje pokazuju Slobodan broj parking mjesta na 13 lokacija u Bul.Ivana Crnojevića,Ul.13 jula,Bul.Revolucije,Ul.Džordža Vašingtona, Bul.Stanka Dragojevića, Bul.Svetog Petra Cetinjskog zašta je utoršeno 15.000,00e.

„Komunalne usluge” d.o.o. Podgorica će u okviru svoje osnovne djelatnosti, svakodnevnim i kvalitetnim održavanjem javne gradske rasvjete i svjetlosne signalizacije, a pogotovo u periodu turističke sezone, uticati na unapređenje turističkog ambijenta i ukupnog imidža koji Glavni grad ima u turističkom proizvodu Crne Gore.

Pred početak i u toku same turističke sezone, vršiće se pojačana kontrola rada javne rasvjete i svjetlosne signalizacije na svim glavnim saobraćajnicama, gradskim trgovima i drugim znamenitostima u Glavnom gradu. S tim u vezi, ekipe Društva svakodnevno će vršiti obilazak istih i otklanjati sve uočene nedostatke i na taj način uticati na povećanje bezbjednosti svih učesnika u saobraćaju kao i na stvaranju prijatnog ambijenta kako za sve posjetioce u predstojećoj turističkoj sezoni tako i za naše sugradane.

U oblasti stanovanja, Agencija za stanovanje d.o.o. će do početka i tokom ljetnje turističke sezone 2022.g uz podršku Glavnog grada Podgorice, nastaviti sa realizacijom projekta ”Za Ljepše lice Podgorice” i akciju ”Poboljšanje uslova stanovanja”- čiji je cilj uredjenje fasada u gradu. Za ove namjene planirana su sredstva Budžetom za 2022.g. u iznosu od 400.000,00 eura, čime će značajno doprinijeti poboljšanju turističkog imidža Glavnog grada Podgorice.

Aktivnosti koje će biti realizovane do početka ljetnje turističke sezone od strane „Tržnice i pijace” d.o.o. u 2022.godini su: Uredjenje pijace upotrebljavane robe u okviru Stočne pijace na Čemonskom polju (iznos planiranih sredstava 100.000,00 eura); Krećenje pijačnih objekata (iznos planiranih sredstava 1.500,00 eura); Redovno godišnje čišćenje pijaca (iznos planiranih sredstava 1.500,00 eura); Tamponiranje i uredjenje puteva i prostora na Kamionskoj pijaci (iznos planirani sredstava 1.000,00 eura);Organizovanje manifestacija na pijacama, koje imaju za cilj promociju poljoprivrednih proizvoda sa područja Crne Gore i pijaca kao mjesta dobre trgovine (iznos planiranih sredstava 500,00 eura);

Na osnovu Programa rada za 2022. godinu, a imajući u vidu značaj i mnogostruku namjenu zelenila, posebnu pažnja „Zelenilo” d.o.o. posvetiće na kvalitetnom održavanju i njezi biljnog fonda na gradskom i prigradskom području i realizaciji investicionih radova. Imajući u vidu pretenzije ka evropskim ekološkim standardima planiran je optimalni broj radnih operacija u skladu sa prognoziranim vremenskim uslovima u toku ljetnje turističke sezone.

Tokom 2022. godine planirane su aktivnosti koje će se realizovati do početka ljetnje turističke sezone:

	Realizovane aktivnosti	Iznos utrošenih sredstava
1	Park u Zagoriču	82.498,84
2	Park na Zabjelu	182.125,10
3	Park posvećen Đorđu Balaševiću	49.276,24
4	Park na Koniku	175.730,46
5	Park ispod Ljubovića	89.153,90
6	Park u Doljanima	78.235,84
7	Park šumi Tološi	35.244,60
8	Park u Dahni - dopuna biljnog fonda i hidrosistem	52.119,32
9	Rekonstrukcija Njegoševog parka	192.662,98
10	Dječije igralište u Opštini u okviru Glavnog grada Golubovci - Mahala	23.423,55

11	Dječije igralište u Ulici Luke Boljevića - Pejton	17.589,72
12	Dječije igralište u Opštini u okviru Glavnog grada Golubovci - Balabani	26.379,10
13	Dječije igralište u Moskovskoj ulici	41.669,90
14	Dječije igralište u Ulici Mitra Bakića	22.731,72
15	Dječije igralište u MZ "Masline"	22.178,22
16	Dječije igralište u Ulici 4. jula	30.325,60
17	Dječije igralište u Ulici Miloja Pavlovića - Gornja Gorica	31.195,69
18	Dječije igralište na Malom brdu	14.148,04
19	Dva dječija igrališta u Centralnom parku	25.217,71
20	Mikro 020 - Bulevar Svetog Petra Cetinjskog - kod Hrama	5.332,56
21	Mikro 020 - Kod O.Š. "Savo Pejanović"	13.021,75
22	Mikro 020 - Slovačka ulica	21.727,98
23	Pejzažno uređenje Jugozapadne obilaznice	165.702,68
24	Rekonstrukcija zelene površine na skveru na Bulevaru Pera Četkovića	17.168,43
25	Drvored na Bulevaru Crnogorskih serdara	10.754,69
26	Drvored na Bulevaru Vojvode Stanka Radonjića	11.333,11
27	Drvored na Bulevaru Mihaila Lalića	4.831,53
28	Drvored u Njegoševoj ulici	828,49
29	Drvored u Drvarskoj ulici	1.403,56
30	Drvored u Ulici 4. jula	18.290,04
31	Drvored u Ulici Ivana Vujoševića	4.984,57
32	Radosava Burića - sadnja drveće	1.973,30
33	Drvored u Ulici Novaka Miloševa	4.700,00
34	Dopuna drvoreda u Ulici Slobode	3.101,64
35	Dopuna drvoreda u Ulica Bratstva i jedinstva	1.743,02
36	Ugradnja sistema za navodnjavanje na više lokacija	5.157,63
37	Pejzažno uređenje novog štališta uz Moraču	34.292,12
38	Izgradnja trim staze na Ibričevini	9.982,50
39	Ugradnja i zamjena parkovskog mobilijara na više lokacija	5.203,00

40	Akcije sa Skupštinama etažnih vlasnika	44.434,52
41	Pejzažno uređenje parking prostora - Bulevar Jovana Tomaševića	19.676,34
42	Pejzažno uređenje površine pored SC "Morača"	20.899,77
43	Dječije igralište - Opština u okviru Glavnog grada - Golubovci - Mataguži	24.902,54
44	Dječije igralište u Donjoj Gorici	13.982,20
45	Park na Starom aerodromu	92.033,83
46	Park u Bloku V	112.084,19
47	Dječije igralište - Ul. Svetozara Markovića	18.776,73
48	Pejzažno uređenje u Mojškovačkoj ulici	3.868,10
49	Dopuna drvoreda na više lokacija	5.878,68

DOO „Deponija”, u okviru priprema za prestojeću turističku sezonu je kadrovski i tehnički u potpunosti osposobljeno da preuzme i tretira cjelokupne količine selektiranog (karton, novine, plastike i metal) i neselektiranog čvrstog komunalnog otpada sa područja Glavnog grada i Opština Danilovgrad, Cetinje i Tuzi, kao i da preuzme i reciklira sva stara otpadna vozila sa područja Glavnog grada. Na sanitarnoj deponiju “Livade” tokom 2022. godine može se deponovati oko 81.000 tona komunalnog otpada ili mjesečno oko 6.750 tona.

Za pripremu dolazeće turističke sezone u Glavnom gradu, u okviru redovnih aktivnosti, **Služba zaštite i spašavanja** svakodnevno vrši obilazak šuma i parkova, učestvuje u uređivanju i otklanjanju palih stabala.

Preventivne mjere zaštite od požara, spašavanja iz saobraćajnih udesa kao i ostalih akcidenata su veoma važne, ali isto tako i brzina izlaska u slučaju da se iste dogode, i iz tog razloga u turističkoj sezoni biće formirani sezonski punktovi na lokacijama Zeta i Gorica, koji će biti opremljeni vatrogasnim vozilima, optimalnim brojem izvršilaca, kao i opremom neophodnom za eventualne akcidente.

Odredbama Zakona o komunalnoj policiji ("Službeni list Crne Gore", br. 057/14), propisan je djelokrug nadležnosti **Komunalne policije Glavnog grada Podgorica**, koji se u bitnom razlikuje od istog u prethodnom periodu.

Saglasno odredbama člana 6 citiranog zakona poslovi Komunalne policije obuhvataju komunalni nadzor i obezbjeđivanje komunalnog reda u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast komunalnih djelatnosti i druge oblasti u kojima opština vrši sopstvene poslove ili poslove iz nadležnosti državne uprave koji su joj preneseni zakonom ili povjereni na osnovu zakona.

U skladu s planiranim aktivnostima za pripremu ljetnje turističke sezone, Komunalna policija, cijeneći da su komunalni red, kultura življenja, čistoća, bitni faktori za kvalitet života, je u kontinuitetu angažovana na podizanju komunalne discipline na veći nivo.

Pojačanim aktivnostima na preduzimanju mera iz zakonski propisane nadležnosti, u oblasti održavanja komunalnog reda doprinjeće unapređenju turističke ponude i ukupnog imidža Glavnog grada.

Komisija za kategorizaciju, Sekretarijata za podršku biznis zajednici od 2004. godine do danas izvršila preko 300 kategorizacija restorana od čega u 2021. godini 20, a u 2022., za prvi kvartal 6. Za veliki broj restorana slijedi ponovna kategorizacija, s obzirom da rješenja o kategorizaciji, shodno pozitivnim propisima, važe 3 godine.

U cilju što kvalitetnije pripreme nastupajuće turističke sezone, **Sekretarijat za saobraćaj** će u dijelu saobraćaja u toku 2022. godine, sprovesti aktivnosti obnavljanja dotrajale i nedostajuće turističke signalizacije na teritoriji Glavnog grada; obnavljanje vertikalne i obilježavanje horizontalne signalizacije u zoni škola i obrazovnih ustanova, horizontalne signalizacije na području grada i obilježavanje BUS i TAXI stajališta žutom bojom, kao i obnavljanje vertikalne i horizontalne signalizacije na glavnim ulazno-izlaznim koridorima.

Nosioci kulturne ponude grada su **Sekretarijat za kulturu i sport** i javne ustanove iz ove oblasti (JU Kulturno-informativni centar „Budo Tomović“, KIC „Zeta“ i JU „Muzeji i galerije Podgorice“).

Ove godine, javne ustanove u oblasti kulture i sporta su pripremile raznovrstan i kvalitetan izbor programa, a u toku turističke sezone realizovaće se značajnije kulturne i sportske manifestacije što će doprinijeti unapređenju sveukupne ponude Glavnog grada.

Aktivnosti koje su realizovane do početka ljetnje turističke sezone su :

- Zajednička čitaonica-Marginalije-mart 2022
- Dani Dragana Radulovića-april 2022
- Majsi rekreativni susreti-maj 2022
- Manifestacija "Dan najboljih"-jun 2022

Aktivnosti koje će biti realizovane tokom ljetnje turističke sezone i kontinuirane aktivnosti

- Podgoričko kulturno ljeto –jun/septembar 2022
- Basket 3x3- maj ili septembar 2022
- Fitnes dani Podgorice- jun 2022
- Kamp perspektivnih sportova –jun-jul 2022
- Montenegro open –jul 2022
- Triatlon na Plavnici –jul 2022
- Školski sportski raspust –jul-avgust 2022
- VIII Internacionalni sajam knjiga -sep/oktobar 2022

Cjelokupan kulturno-umjetnički program i programske aktivnosti **JU Muzeji i galerije Podgorice** dio su turističke ponude, i daju znatan doprinos imidžu Glavnog grada.

Riječ je o izložbama i drugim kulturno-umjetničkim programima koji se realizuju u kontinuitetu.

Stalne postavke JU Muzeji i galerije su:

- Muzej grada: fondovi istorijskog, arheološkog, kulturno-istorijskog i etnografskog materijala;
 - reprezentativna stalna postavka vajarskih djela Rista Stijovića, jednog od naših najznačajnijih skulptora;
 - stalne postavke u muzeju Marka Miljanova,
- Povremene izložbe realizuju se u Modernoj galeriji, Galeriji Art, Galeriji Risto Stijović i Kuslevovoj kući.

AKTIVNOSTI OSTALIH SUBJEKATA NA PRIPREMI TURISTIČKE SEZONE

U pripremi za ovogodišnju turističku sezonu, intenzivirane su brojne aktivnosti na uređenju i osavremenjavanju sadržaja na željezničkoj, autobuskoj stanici i na aerodromu u funkciji pružanja kvalitetnijeg nivoa usluga njihovim korisnicima, u prvom redu putnicima i turistima.

Željeznička infrastruktura Crne Gore AD - Podgorica izgrađuje i investira u željezničku infrastrukturu, brine se o njenom održavanju i modernizaciji, a sve u cilju ekonomskog i turističkog razvoja, kako Crne Gore, tako i Glavnog grada.

Osim redovnog, tekućeg održavanja željezničke infrastrukture, koje se vrši po godišnjem Programu izgradnje, održavanja, rekonstrukcije i modernizacije infrastrukture, ŽICG u planu ima sprovođenje niza mjera na uređenju i osavremenjavanju sadržaja na željezničkoj stanici u Podgorici, u funkciji poboljšanja nivoa usluga putnicima i turistima koji posjećuju naš grad.

Od aktivnosti koje utiču na unapređenje turističke ponude i ukupnog imidža koji Glavni grad ima u turističkom proizvodu Crne Gore, izdvajamo:

- Željeznička infrastruktura Crne Gore je, u saradnji sa Ministarstvom kapitalnih investicija, pokrenula projekat izgradnje zaštitne ograde na području stanice Podgorica u cilju sprečavanja stalnih, nedozvoljenih prelazaka pješaka preko staničnih kolosjeka i povećanja bezbjednosti putnika na stanici, a naročito zbog mladih osoba koje sebe dovode u opasnost od strujnog udara, penjući se na vagone parkirane na elektrificiranim staničnim kolosjecima u željezničkoj stanici Podgorica, nerijetko sa katastrofalnim ishodom.
- Trasa ove buduće ograde svojim većim dijelom prema Starom aerodromu u kontinuitetu suštinski povezuje dva podvožnjaka. Jedan manji dio ograde planiran je i u rejonu stanične zgrade Podgorica kako bi se fizički otežao pristup elektrificiranim staničnim kolosjecima na kojima se parkiraju vagoni, iz već pomenutog razloga. Procijenjeni iznos sredstava, na početku realizacije, iznosio je približno 220.000 €. Kako se ŽICG najvećim dijelom finansira iz sredstava Budžeta Crne Gore, kroz program održavanja infrastrukture, koji je u ovom trenutku na najnižem nivou od formiranja Društva 2008. godine, očekujemo da će Ministarstvo imati razumijevanja za značaj održavanja željezničke infrastrukture u cilju očuvanja bezbjednosti i u skladu sa tim odobriti traženi Rebalans Budžeta, kroz koji bi bilo moguće finansirati i izgradnju ograde.
- U toku je Izrada Idejnog rješenja za zaštitnu ogradu, dobijanje urbanističko-tehničkih uslova i izrada potrebne tehničke dokumentacije.
- S obzirom da je ŽICG vlasnik tri željeznička muzejska eksponata koji se nalaze u stanici Podgorica : parne lokomotive „Lovćen“, putničkog vagona C-63 i troosovinskog teretnog vagona sa nekadašnje uskotračne pruge Nikšić – Bileća, u planu je pokretanje postupka za njihovu restauraciju kao i osposobljavanje prigodnog prostora u okviru stanice za stalnu postavku sa adekvatnim muzejskim eksponatima.
- U planu je rekonstrukcija stanične zgrade u Podgorici čime bi se dobio energetski efikasan objekat, jedna zaokružena cijelina sa svim pratećim sadržajima. Ovim projektom su obuhvaćeni kompletni zanatsko-završni radovi, radovi na

obnavljanju fasade, kao i značajna poboljšanja u dijelu pristupa lica sa invaliditetom i smanjenom pokretljivošću. Predviđeno je i uređenje prostora oko stanične zgrade, uključujući i hortikulturalno uređenje, izgradnju peronskih nadstrešnica i obnovu nekadašnjeg staničnog restorana. Ovi radovi se planiraju uz pomoć međunarodnih finansijskih institucija.

Željeznički prevoz Crne Gore za turističku sezonu 2022. preduzeo je niz aktivnosti u lokalnom i međunarodnom saobraćaju koje će doprinijeti poboljšanju usluge tokom putovanja vozom ali i poboljšanju turističke privrede Crne Gore, a samim tim i turističke sezone u glavnom gradu Podgorici. Preduzeće konstantno radi na edukaciji izvršnog osoblja kako bi se putnici osjećali što komotnije i bezbjednije. U tom smislu ŽPCG je takođe u nekoliko posljednjih godina u svoje redove konduktera i blagajnika uvrstio veliki broj mladih ljudi koji se služe engleskim jezikom, što je naročito bitno u odnosu sa stranim turistima.

Izvršeno je usklađivanje potreba za prevozom na osnovu analize raspoloživih kapaciteta kako bi i na taj način bolje i kvalitetnije odgovorili zahtjevima korisnika, naročito tokom ljetnje sezone. Ovo je takođe doprinijelo boljem poštovanju reda vožnje, a time i redovitosti vozova.

Auto moto Savez Crne Gore, kao punopravni član međunarodnih auto-moto organizacija i asocijacija više od sedam decenija predstavlja uslužni servis građanima i stranim motorizovanim turistima na teritoriji svoje zemlje, a koji se ogleda u unaprijed definisanim, standardizovanim vidovima pomoći u paleti kao što su: informacije za pripremu putovanja, pružanje tehničke pomoći, nabavka rezervnih djelova, uklanjanje i prevoz havarisanih vozila, obezbjeđivanje zdravstvene, pravne i finansijske pomoći za slučaj saobraćajnih nezgoda itd.

Savez je u punoj mobilnosti 24 sata svih 365 dana u godini, u pružanju informacija o stanju na putevima i pomoći na putu. Od svog voznog parka AMSCG, samo za Podgoricu, ima na raspolaganju 9 patrolnih vozila za pružanje tehničke pomoći, opremljenih potrebnim alatom, rezervnim djelovima i osposobljenim mehaničarima i 7 auto šlep vozila za transport oštećenih i havarisanih vozila. Osim informacija o stanju na putevima i graničnim prelazima, Informativni centar je spreman da pruži sve aktuelne i turističke informacije za domaću javnost i inostrane motorizovane turiste za predstojeću turističku sezonu u Glavnom gradu.

Nacionalni park "Skadarsko jezero" će u 2022. godini implementirati svoje aktivnosti u skladu sa dinamikom ostvarivanja prihoda odnosno raspoloživih finansijskih sredstava, kao i vladinim mjerama u cilju suzbijanja pandemije izazvane korona virusom Covid 19.

Budući da je u Nacionalnom parku Skadarsko jezero najzastupljeniji izletnički turizam, u svojoj ponudi za nastupajuću turističku sezonu, kao i prethodnih godina uključuje različite turističke proizvode, kao što su: kajakarenje i posmatranje ptica, sportski ribolov, pješačenje, biciklizam, obilazak centara za posjetioce. Služba za održavanje ambijentalne higijene i infrastrukture u NP Skadarsko je već uveliko odradila i radi na čišćenju i uređenju: puteva, staza (pješačkih, edukativnih i biciklističkih), obnavljanju postojećih i postavljanju nove signalizacije unutar parka, kao i utvrđenja Žabljak Crnojevića, Lesendro i Grmožur.

Na prostoru NP Skadarsko jezero uređeno, markirano i označeno je 9 pješačkih i 2 edukativne staze, 5 biciklističkih staza i 2 staze za planinski biciklizam.

Na području Nacionalnog parka Skadarsko jezero planirano je da se do početka ljetnje turističke sezone u 2022. godini realizuju aktivnosti oko obelježavanja značajnih ekoloških datuma, učešće u turističkim sajmovima, unapređenje Expo prostora na Vranjini.

U drugoj polovini godine planirano je da se Preko INTEREG projekta PACON izvrši adaptacija Centra za posjetioce na Vranjini a takođe će se unaprijediti i postojeće pješačke zone. Preko ovog projekta planirano je i markiranje biciklističkih staza i nabavka solarnih bicikala i stanica.

Aerodromi Crne Gore preduzeli su niz aktivnosti u cilju što bolje pripremljenosti za predstojeću turističku sezonu. U tom smislu, kada je u pitanju tehnička opremljenost aerodroma Podgorica i Tivat, raspisani su javni pozivi za opremu čija će nabavka stvoriti pretpostavke za kvalitetno servisiranje aviona i putnika, i to: Vozila za toalet servis, Vozilo za servis vazduhoplova pijacom vodom. Takođe, kroz transnacionalni program Danova, koji se finansira iz EU fondova, i čija je realizacija u završnoj fazi, stvorice se uslovi za kvalitetno opsluživanje osoba potpuno i djelimično oštećenog vida (postavljene su taktilne trake, orijentacioni planovi i table na Brajevom pismu). Sa komercijalnog aspekta, izmjenama i dopunama komercijalne politike (usvojena nova podsticajna šema koja je stupila na snagu 1 januara 2022 godine) stvorene su pretpostavke za dalji rast saobraćaja, i uspostavljanje letova sa većim brojem destinacija nego prethodne godine, tako da će Podgorica tokom ljetnje sezone (od kraja marta do kraja oktobra) biti povezana sa sljedećim destinacijama: Beograd, Bec, Istanbul, Berlin, Barselona, Brisel, London, Bolonja, Pariz, Nanat, Lion, Ciri, Ljubljana, Tel Aviv, Rim, Budimpesta, Dortmund, Memingen, Milano, Zagreb, Atina, Almati, Nursultan, Varsava, Katovice, Luksemburg, Krakov, Vroclav, Poznan, Frankfurt, Pardubice, Jerevan. Važno je napomenuti da su za jedan broj od navedenih destinacija operatori tzv. niskotarifne avio-kompanija Ryanair i Wizz Air, što će doprinijeti boljoj dostupnosti Podgorice, i Crne Gore u cjelini, kao turističke destinacije.

OCJENA STANJA

- Kvalitet prirodnih i spomeničkih vrijednosti, razvijenost saobraćajne i komunalne infrastrukture Glavnog grada, blizina aerodroma, željezničke pruge, Jadranske magistrale, kao i planinski dio prostora Glavnog grada, upućuju na značajne mogućnosti za razvoj turizma. U tom pravcu, interes Glavnog grada je da poveže aktivnosti svih subjekata na valorizaciji prirodnih, kulturno-istorijskih i drugih resursa kojima Podgorica raspolaže, kao i sadržaje koje grad nudi i da sve to stavi u funkciju razvoja održivog turizma.
- Turistička sezona 2021. sa ostvarenim brojem dolazaka od 95.723 i 196.612 noćenja, kako sa aspekta fizičkih pokazatelja tako i finansijskih rezultata bila je upola (51%) slabija od rekordne 2019. godine.
- Prema zvaničnim podacima Uprave za statistiku – MONSTAT, u Glavnom gradu u 2021. godini ostvareno je 95.723 dolazaka turista, odnosno 140,8% više u odnosu na 2020. godinu i ostvarenje od 51% u odnosu na rekordnu 2019. godinu. U istom periodu realizovano je 196.612 noćenja, odnosno 137,74% više u odnosu na 2020. godinu i ostvarenje od 63,3% u odnosu na 2019. godinu. Od ukupnog broja noćenja 86,30% ostvarili su strani, a 13,70% noćenja ostvarili su domaći turisti.
- Glavni grad je u 2021. godini, prema procjeni Centralne banke Crne Gore, ostvario prihod od inostranih turista u iznosu od 15 536 976 eura, što je povećanje u odnosu na 2020. godinu za 124,6%, a u odnosu na 2019. ostvareno je upola manje.
- Podgorica raspolaže sa smještajnim kapacitetima u komercijalnim smještajnim objektima sa 2691 kreveta. Od tog broja kreveta, koliko ih grad nudi u hotelima, skoro 80% (79,3) ili 2134 kreveta je u hotelima najviših kategorija (sa 5 i 4 zvjezdice), dok je 20,0% u hotelima sa 3 zvjezdice. Po broju soba i ležaja dominiraju hoteli sa 4 zvjezdice (612 soba i 1514 ležaja) dok hoteli niže kategorije (1*) učestvuju sa 0,7% ukupnog broja ležaja.
- Imajući u vidu značaj podsticanja domaćeg turističkog prometa i u 2022. godini TOP će intenzivirati saradnju sa lokalnom turističkom privredom na osmišljavanju i sprovođenju zajedničkih aktivnosti, s ciljem afirmacije domaćih turističkih kapaciteta.
Kontinuirana saradnja s podgoričkim privrednicima (ugostiteljima, hotelijerima, agencijama, suvenirnicama, trgovinama...), te onima koji na posredan ili neposredan način kreiraju turističku ponudu grada, ogleda se i kroz besplatnu promociju sadržaja i ponude, u okviru dostupnih kanala komunikacije i promotivnog materijala Turističke organizacije. Iniciraće saradnju i kroz brojne akcije, aktivnosti i manifestacije koje planiraju tokom cijele godine.
- Glavni grad je preko svojih organa, privrednih društava čiji je osnivač Glavni grad i ustanova pokrenuo aktivnosti koje treba da doprinesu boljoj turističkoj ponudi i imidžu Glavnog grada. Radi se o unapređenju kvaliteta životne sredine, održavanju čistoće ulica, parkinga, parkova, snabdijevanju grada sa vodom. Isto tako se ulažu napori i sredstva za organizovanje brojnih kulturnih i sportskih manifestacija.
- Ostali subjekti čija aktivnost, bilo direktno ili indirektno, utiče na turističku ponudu Podgorice, izvršili su pripremu u cilju unapređenja poslovanja, bilo da se radi o hotelima, autobuskom ili željezničkom prevozu putnika, organizovanju avio saobraćaja, aerodromskih usluga, pružanju pomoći na putu motorizovanim turistima i ostalim aktivnostima.